

FINTICKÁ MOZAIKA

December 2012

Poradňa pre kompostovanie v kompostéri, ktorý Vám bol dodaný v zime spolu s plastovými nádobami

Prichádza jar a s ním veľa odpadu zo záhrad a domácnosti. Čo s tým? My vám prinášame efektívne riešenie – začnite kompostovať v domácom kompostéri.

Každý človek vyprodukuje približne 230 kg odpadu ročne a to hovoríme iba o odpade v domácnostiach. Približne tretinu komunálneho odpadu tvorí bioodpad. Skladá sa z pokosenej trávy zo záhrad, lístia, konárikov stromov, ovocných a zeleninových odpadov, drevených pilín, kôry či trusu hospodárskych zvierat. Všetko toto pravidelne vyvážame alebo spaľujeme, prípadne vytvárame čierne skládky niekde v priestoroch, ktoré priamo neohrozujú naše súkromie. Prečo? Ak nepotrebné suroviny správne využijeme, premeníme na hnojivá, ušetríme životné prostredie aj svoje peniaze za nákup umelých hnojív.

Kompost

Kompost je kvalitné organicko-minerálne hnojivo, ktorým sú do pôdy navrátené všetky cenné živiny. Na rozdiel od minerálnych hnojív sa do pôdy dodáva aj humus, ktorý veľmi dobre pôsobí na vlastnosti pôdy. Alebo pre pestovanie rastlín v kvetináčoch zmiešame kompost a pôdu či piesok v pomere 1:1. Vyzretý kompost má hnedú až tmavohnedú farbu, stabilnú štruktúru (ak ho stlačíte v ruke, nevyteká z neho voda ani sa nerozpadne, ale udrží si formu) a nezapácha! Vyzretý kompost možno využiť najmä na jar ku všetkým typom plodín (odporúčaná dávka je dva litre na štvorcový meter). Takzvaný čerstvý kompost (starý dva až šesť mesiacov) možno použiť len ako nástielku, čiže sa nezpracováva do pôdy. Je ideálny najmä pre piesčité pôdy, ktoré majú málo živín.

Suroviny do kompostu

Suroviny vhodné do kompostu: zvyšky rastlín, buriny, kvety, zemiakové šupky, listie, pokosená tráva, rozdrvené drevo, piliny, hobliny, kuchynský odpad (káva, škrupiny, šupky, kôstky, zvyšky jedál), zemina z kvetov, trus a podstielka drobných zvierat (okrem psích a mačacích), extremity hospodárskych zvierat (obmedzené množstvo), slama a iné pozberané zvyšky, popol z dreva, novinový papier, kartón, kôra stromov, handry z prírodných tkanín. Do kompostu nepatria: lieky a liečivá, kovy, plasty, textil, sklo, farby, staré oleje, baktérie, chemické postreky, obsah vrecka z vysávača, zvieracie kosti a mäso, mliečne výrobky, rastliny s vysokým obsahom pesticídov.

Proces kompostovania

Kompostovanie je riadený mikrobiálny rozklad, výsledkom ktorého hmoty - kompost, plyny - CO₂ a teplo. Dno kompostéru pokryjeme hrubým materiálom, aby sme zabezpečili cirkuláciu vzduchu a odtok nadbytočnej vody. Veľké kusy (konáre, byle, drevo, korene) posekáme alebo rozdrvíme a zmiešame s iným materiálom. Miešame suchý materiál s mokrym, hrubý s jemným, tvrdý s mäkkým. Rozklad materiálov v komposte spôsobujú mikroorganizmy, ktoré k svojmu životu potrebujú kyslík. Ten zabezpečíme vetraním (zboku, zospodu) a prehadzovaním hromady.

Kompostovacia kopa stráca 20 – 70% objemu počas kompostovania. Záleží od surovín ktoré sa do kompostéra dávajú a v akom pomere, napríklad pokosená tráva stratí väčšie percento objemu ako kuchynský odpad.

Kompost bez vzduchu zapácha a je nezdravý. Rozklad neprebíha ani v suchom prostredí (povrch plesnivie). Preto je potrebné, hlavne v horúcich dňoch, pri prehadzovaní hromadu zvlhčiť. Ale pozor - príliš premočený kompost hnije a zapácha. Aj teplo urýchľuje rozkladné procesy. V chladnejších mesiacoch môžeme hromadu prikryť starým kobercom, celtou. Kompostovaný materiál uje vhodné po každých 20 cm vrstviť zeminou. Tá obsahuje mikroorganizmy, viaže vlhkosť a pomaly ju uvoľňuje do okolia, zabezpečuje hrudkovitú štruktúru a viaže zápach. Pri pokročilejšom rozklade sa dá optimálna vlhkosť zistiť jednoducho: hrst materiálu stisneme v ruke, pričom by sa medzi prstami malo objaviť len niekoľko kvapiek tekutiny.

Kompostér

Kompostér – ideálny pomocník pri kompostovaní. Je vyrobený z recyklovaného plastu, nádoba kompostéru nemá dno (z dôvodu voľného styku s pôdou a prístupu mikroorganizmom, červom a dážďovkám). Je osadený vekom s otočným ventilom pre reguláciu prístupu vzduchu, bočnými dvierkami pre vyberanie kompostu a otvormi slúžiacimi k prevzdušňovaniu.

Výhody kompostovania v kompostéroch

Kompostovanie v kompostéroch má množstvo výhod. Urýchlenie procesu kompostovania až o polovicu doby nutnej pre kompostovanie v hromadách. Regulácia teploty, vlhkosti, prístupu vzduchu a svetla. Úspora miesta na záhrade (kompostér nahradí nevzhľadnú hromadu). Estetika. Odstránenie nepríjemného zápachu, ktorý vábi hmyz a drobné zvieratá. Finančná úspora na odvoze domových odpadov – kompostovaním je možné spracovať až 30% kuchynských odpadov. Zúžitkovanie odpadov zo záhrady a získanie kompostu - vynikajúceho zdroja živín a organických látok.

Návod na kompostovanie

Kompostér je vhodné umiestniť do polotieňa na rovnú plochu na záhrade, v sade či parku tak, aby nenarušoval estetický rámec okolitého prostredia a zároveň k nemu bol ľahký prístup. Ďalej postupujeme nasledovne:

- 1) Materiál určený pre kompostovanie sa rozdrví (môžeme použiť záhradné drviče) a vloží do kompostéru. Na spodok kompostu sa položí hrubý a vzdušný materiál (väčšie časti vetvičiek, slama) k zaisteniu vzdušnosti. Je vhodné dodržať zloženie materiálu podľa pomeru C:N v ňom obsiahnutom (viz odkaz kompostovanie). Ku zmesi surovín pridať lopatku hliny či hotového kompostu, prípadne kompostové baktérie, hubové kultúry, červov, dážďovky, močovinu.
- 2) Pridaním vody sa zvlhčí každá vrstva kompostu.
- 3) Vrstvy sa dôkladne premiešajú (veľmi dôležité!).
- 4) Po naplnení sa kompostér uzavrie vekom. V letných mesiacoch sa pootvorí alebo úplne otvorí ventil vo veku kompostéru. V zimných mesiacoch je nutné ventil uzavrieť. Bočné otvory umožňujú dostatočné prevzdušnenie, veko s ventilom zabraňuje prevlhčeniu a tvorbe zápachu.
- 5) Kompost je nutné aspoň jeden až štyrikrát mesačne premiešať a umožniť tak dostatočný prístup kyslíku do všetkých vrstiev a podľa potreby zvlhčiť.

Obsah kompostéru sa pôsobením rozkladných procesov zredukuje až o polovicu. Za optimálnych podmienok je možné po 8 – 10 týždňoch vyňať z kompostéru kompost vhodný k mulčovaniu. Po uplynutí 16 až 20 týždňov by kompost mal dosiahnuť zrelosti – je drobivý, tmavo hnedý a vonia po lesnej pôde. Nie je vhodné používať kompost starší 12 mesiacov, pretože všetky užitočné látky v ňom obsiahnuté sú už rozložené.

Dodané modré, zelené a žlté plastové nádoby na separovaný zber sa budú používať nasledovne: modré nádoby na papier, zelené nádoby na sklo a žlté nádoby na zmiešané plasty. Separovaný zber sa bude zatiaľ vykonávať v nezmenenej forme – modré, zelené a žlté plastové nádoby bude možné začať vyvíjať až po ukončení verejného obstarávateľa na vývozcú. O vývoze budete včas informovaní. Plastové nádoby je možné užívať aj teraz vložением plastového vreca.

Upozornenie o nevhodnom zneškodňovaní biologicky rozložiteľného odpadu spaľovaním.

Spaľovanie biologicky rozložiteľného odpadu (vňat' zemiakov, časť z obilnín, seno, slama, konáre, plevy) je porušením ustanovení §18 ods.3 písm.b/zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odpadoch“) a je riešené obcou ako priestupok v zmysle citovaného zákona s výškou pokuty do 165,96 eura.

